

GORÉ SRCA

VJERSKI TJEĐNIK

GOD. V.

ZAGREB, 9. TRAVNJA 1950.

«Zemlja se potreže i amukna, kad usta Bog, da lavrši pravdu.

Adužba

(Pg. 75, 9. 10)

Iz Prikazanja
današnje sv. Misa

BROJ 15

UČITELJ USKRSNU

Jedan jedinstveni i sunčani i krvavi dan nagnuo se, da utone u sumrak. Posljednji njegovi traci obasjali su otvoreni novi grob u pečini. I malu neznatnu posmrtnu povorku. Ona je nosila Potojnika, da u tom, iz kamena Isječenom, poslijednjem počivalištu, nade svoje smirenje. I netko bi mislio: stvar je svrljena. Ali nije bilo tako. Sad je istom nastala prava uturbanost i nemir.

Oko toga se na groba okupio sav Jerusalim. Visoko židovsko vijeće. Rimski upravitelj židovske zemlje. Rasprjeni Isusovi učenici. Cijeli tadašnji svijet. A zašto? Lijepo kaže biskup Eberhard: »Pred vrata toga groba postavili su svi ogromno pitanje: »Hoće li naime Onaj, koga je zahvatila smrt, vječno ostati u toj mračnoj tamnici? Ako se to dogodi, tada može svijet da mirno prođe mimo Njega.« Jera onda je On žrtva jedne obmane, jednoga utvaranja. Ali ko on ustanje iz okova smrti, odbaci grobni kamen, skine povoj, tada će Njegovo posljednje velike djelo biti iznad svih drugih. Njegovih djela. I u potpunom čuvačnom svjetilju rasjati Njegova božanska moć i božanska slava. Tada je On pobijednik. Knež života. Glava, koja za sobom snažno vodi sve pristaće svoje nauke.« Sto će dakle biti? To je sve prodrmalo i unzmirilo.

Za Njegov grob su se svi zanimali. Jedni iz mržnje, a drugi iz ljubavi. Već je to samo po sebi dokaz Njegova božanstva. S pravom naime kaže veliki Lacordaire (Lakoder): »Ima jedan grob, na komu bđije neprestano ljubav. To je grob ponizeognog, trajnog okrunjenoga i razapeta Čovjeka. Grob, oko kojega stoje milijuni, koji Ga cijene i ljube. Ta pak činjenica sama sobom navješćuje vječnu pobjedu.«

Sve su to stutili Židovi, zato ih je to unzmirilo veoma. Stoga su izmolili, da se na grob postavi odred rimskih vojnika. Oni će patiti, da se ne dogodi kakva prijevara. Time su bai oni, daleko nego li je Jerusalim mislio, postali glasnici, apostoli i propovjednici Uskrsnog. Time su započatili i najusnažnije zauvijek potvrdili vjeru u Njega i u Njegovu uskršnu pobjedu. Postali su nesumnjivi i krunki svjedoci Njegova uskršnja. Kukavican je njihov bijeg od groba. Nerazumljiva je njihova smetenost. Suprotni su njihovi izgovori. Sramotno je njihovo zamamljivanje i ponuda nagrađe spavajućim vojnicima; da svjedoče ono, što nije bilo. Sve je to jasan gevor i nepobitno svjedočanstvo o onomu, što se dogodilo u tijoj uskršnjoj noći. Iz ovoga groba u Jerusalincu uskršn Krist.

Najveća se djela božja zbivaju tajanstveno u nekom sumraku noći. Pa tako je to bilo i s našim otkupljenjem i s časom uskršnja. To je tajanstvena noć, uistina sveta noć. U njoj su bili upri pogledi sviju kao u čas pobjede ili roštva. Ta je noć svršila sunčanim sjajem uskršnog dana. Uskrse pobjede. Uskršnoga veselja. Uskrse vjere. Tada je tek svanula jutarnja zora i za Apostole i za sv. svjet.

Apostoli naime nisu bili bili odustavljeni ni nagli glasnici Uskrsnog. U njihovim je dušama bila preveliko zaprepaženje nad mukama i snarču njihova Učitelja. To se nije moglo tako nagle preokrenuti. A za nas je to dobro, što su oni bili kritičari. Strašljivi i neodlušni kramnici. Oni su prepoznavali i sve. Ispitivali su i istraživali cijeli taj događaj uskršnja. A onda su tek vjerovali.

Najprije Tomina sumnja. Pa onda polagano vjerovanje u uskršnje. Sve je to sigurno i pouzdano jasno za potpunu istinu. Pomalo ali sigurno nestaje i posljednja magla, posljednji oblik pred prodornim zrakama sunca. Tada se tek navješćuje vijest o uskršnju Razapetoga. I pobjeda smrti Uskrsnog. To biva tek onda, kad su Apostoli bili čvrsto poput počine uvjereni, da su isključeni svi izgovori i isprike, i svi prigovori, da se tu radi o prividnoj smrti ili o lažnim tvrdnjama. Tada su istom sagnuli glave pred ustalim od mrtvih Junakom, svojim Učiteljem. I Njemu su poklonili svoj cijeli život, svoju ljubav i potpunu svou osobu.

»On je uskršnju!« To je dakle zajamčena činjenica. Ona nam govori o velikom preokretu i velikom i uživšnjem događaju. I kad dolazi Uskrs, to je onda svaki put uskršnje vjere i života u svijetu. U danima nastalog proljeća prostiru nove stružne, puna snažna života u prirodi. U tajnim radionicama priro-

de stvara se i pojavljuje novi život. I sada on izlazi na svijetlo proljetnoga dana. Tako i u duhovnom vjerskom životu s Uskrštom ustanju novi duh, nove misli i novi život u Kristu i s Kristom.

Cvrsta vjera u uskršnje Šivi, jer Krist Živi. On uskršnuli Živi u nebu. Ali On Živi i u svijetu, kojega je otkupio. On Živi u svemu, što je veliko, usvišeno, veličanstveno — u svemu, što vjera usaduje u dušu. Živo je u čežnji za vječnost, neumaranim svijetom. Njegova će se u svatu jednom otvoriti umornim zemaljskim hodočasnici. I tada će svanuti zora vječnosti. I tada će odjeknuti vječna neumrila pjesma: »Isus Živi! S njime Živim i ja!« Tako kliče sv. Bonaventura.

Zvi li i danas uskršna vjera? Na to odgovara veliki pjesnik Goethe u svom čuvenom djelu »Faust«. Zvana uskršna noć, odjek vescih uskršnih pjesama s obližnjih crkvi doprijeđe do njega. Ispuniće njegovo dušu. I spasio ga od očaja sjećanja na vjeru njegove mladosti. Tako biva i danas s tisućama što traže istinu i Boga. A da se nisu bili udaljili od groba uskršnog Učitelja, ne bi ni bili zaplati u duševne poteskoće i sumnje.

Da, Živi uskršna vjera. I danas tiko stope milijuni oči otvorena groba, koji vjeruju. Tu cijeli svijet živoga kršćanstva ne bi postao, kad bi čudo uskršnja Kristova bilo obmano i prijevara. Grobni je dakle kamen tu. Pretežak je i prevelik, da bi se mogao zametnuti i uništiti. Grob je otvoren. Kamen odvaljen. Krist Živi!

Pостоји i danas isti grob Kristov. Oka njega se okupili: Armeni, Rusi, Grci, Židovi, pogani i svi narodi. On je nepotisan dokaz one čudezne osobnosti, koja je uzrok svadu mnogih ljudi. Ona je središte, za koje se zanima cijeli svijet.

Uskrsnog je Spasitelj okružio veliki i široki duževni svijet. Oko Njega se rjava i bore. Jedni u Njegovo, drugi proti Njemu ustanju. I koliko god se neuromna nevjera napinje da Ga opet bací u grob, On na novuču trijumfira uskršnim tomu, sa svakim uskršnjim blagdanom.

Sa zvukovima uskršnih zvona isprepliću se radošne uskršne pjesme vjernoga kršćanskog mnoštva. Uskrs je blagdan čvrste vjere i velikih prekogrbovnih nadi. Uskrs je blagdan novoga uskršnja kršćanskih duša s uskršnjim Učiteljem na divan život milosti. On je podloga i za log vječnoga života. Uskrs je blagdan, koji govori o pobjedi i k pobjedi vodi. Zato je i uskršnju s Učiteljem. Alleluja!

Ne napuštaj borbu

Nikada ne napušta borbu! Tako gleda četvrti pravil za svladavanje vlastitih čuvstava. Tko želi da svoj život put svrši pobijedljivom i da izvije vječnu krunu, ne smije nikada odlučiti mać u ruku. O našem nemaljskom životu vrijedi riječ sv. Pisma: Život čovjek je na zemlji je borba.

Neprijatelj je imamo toliko, koliko imamo u sebi svojih strasti, i te neprijatelje ne možemo nikada potpuno uništiti. Ako su i potučeni i osobljeni, leži li na zemlji s tisuću rana, dajući naokolo na novu borbu, te hoće da diže spremne propast. Ali bar da skoči načinom usavršavanju.

O zlom nagnućima kaže sv. Bernard: Vjeruj, kad ih obreći, tjeraju nove grande, kad ih protjeri, vraćaju se natrag, kad ih ugasi, nanovo zaplamaju, kad zaspri, ponovno se zaplamaju, kad dute borbe i vještice u samozataj možeš iz či kao pobjedu. S nad svojenim strastima, učiš ko si i u čakos oslabio, da se rješito javljaju ti se javljaju manjim snagom, ali pobjeda nikad ne bude potpuna tako, da ih ne više nikako osjeti.

Borba dakle ne može nikada prestati, jer neprijatelj nikada ne umre, i uvijek treba biti spreman boriti se sad protiv ovoga sad protiv onoga zloga nagnuta. Sv. Grgur tumači Božje riječ: »Zenjalici život je vjerat će a tobom ti mjeri — da se pod tim žalimšćim životinjama razumju telešne strasti, koje na sas naijavljuju put dobiti vještice, ukočio nas poštu i nukaju na ušišvanja, koja se pretože razimaju. Tko bi mogao, dogod hoda u ovom smrtnom vjezu, te zemaljskoj životinji potpuno ukrotiti, kad je volio apostol Pavlo, koj je bio doštolan da vidi treće nebo, preznačio: »Vidim drugi zakon u mojim udovlja, koji se protiv zakonu moga duha i drži me zarobljenim pod zakonom grlija, koji je u mojim udovlja.«

Tko bi dakle mogao, uvjeren da ih mu strasti potpuno umrštive, živjeti u ovom životu bezbjedno, mirno i bez opresa? Citamo u životu Otca, da se neki redovnik potužio opatu Teodoru, da ngleđe ne može naći mjesto, ni u Šumskoj tlušti, ni u prostorjama samostana, gdje je bio osjetio strast i gdje bi užavio blaženi mlj. Opat ga upita: Kaži mi brate kako si dug redovnik? On odgovori: Osam godina. Opat mu reče: A ja sam redovnik već sedeset godina, pa nisam 'malo ni' jedan potpuno mlj dan.

Pripovijed se o nekom redovniku, koj je proveo pedeset godina u samostanu u strogoj početi, da se hvale, kada je uspio iz svoga srca potpuno istrijebiti sve strasti: nečišćost, pohlep, pa tu novcem, ispravnost, srđu i častite. Kad je to čuo opat Abraham, odcje k njemu u čelju i zapita ga: Kad bi ti, brate, vđeo na ulici zlatni novac, baš li se u tebi digla želja, da ga uzmeš? Bi, odgovori redovnik, a ja ti u to želja odmah preuzeo i ne bih se agnuso, da dignem novac. Ako je tako, odgovoreš opat, tada nisi još istrijebio u svom srcu želju za novcem, i znai, da je i ne možeš istrijebiti, jer se ona istrijebiš ne da, nego treba da budeš uvježban spreman da se s njom boris. Kad bi te posjedali dva redovnika, moj bi s tui klijan bio sklon i uzdržao svoju kresanu do nebesa, a drugi bi se naročio, poznivao, klevetao i gradio, kako bi samo mogao, bi li prema obojeli osjetio u arci jednaku ljubav? Nikako ne, odgovori redovnik, moj bi s tui napokon, da bila obojeli jednako ljubao. Kad je tako, reče opat, onda idu oboljeli mržnja nisu još ikva arca istrijebljene. Budu na oprezu, da te ne nadvladaju. Strasti uvježbave, ali i arca svih ljudi žive u okovima.

Uskrs

Tko eviće daruje opet obiljem ajsa, plastiem ogreće izmučeno tijelo mojega kraja?

Tko za mene što moći u duši svojoj, noći misli u časni zdravju i pjesme ovoj?

Tko tješi bolj u radanju prvom i čežnje blazi, tko sebe čitavog drugima daje i meni srču trazi?

Preteognuti život u pjesništvu i umjetnosti

Vrijlo je značajno, što baš najveći pjesnik svijeta u svakom najsvrđijem dijelu govore o drugom, preko grahama žigala. Ali su to i najveći umovi u mlađoj svrzi vremena. I raznokali su o svrzi i cilju ljudskoga života na zemlji. I onu način drugoga odgovara svi suradja svoga uma, nego se da podigti u vjeri u drugi prekogranični život.

Svjet za "života grčkog pica", tragedija Sofokle nije njepeč vjerovao u život poslike smrti. Ipak je on najbolji pjesnik i pisac svoga vremena dobio de drugoga značajka. U najprekrasnijem svome djelu "Edip na Kolonu" on govori o vjeri u drugi život. I u tom nisu lagali svoje smrćenje. On ujedno je i stara kralja Edipa. Opljuće njegove telesne i mnogobrojne kušnje i udarce sudište ne Os in podnosi arcanu. A onda obogađuju dobrobit u Kelosa evrene savršaju nadzemaljsko preobraćenje i bliskinsko uzmeće na stanicu.

Zamislivi su u tom i Sofoklo, devetdesetogodišnji starci grčki pogarsi i najveći njemački pjesnik osamdesetogodišnji Goethe, koga nazivaju svevermenim pogancem. Oba su ova pjesnika u mnogocemu sičeni. I oba su provodila do najduže starosti život pun zdravja, neopešt i slave. Ali su i ova u svojim najljubavnijim djelima uveća svoga života upravili svoj pogled u nepoznat kraj vječnosti. I tu su nastali svoje smrćenje i ostvarene svojih četnja.

Vrio je važno to, što je Goethe, koji nije htio stajati na stanovniku kršćanske vjere u svojim djelima, ipak zamislio i izabrao kao konac za svoje najveće životao i umjetničko djelo "Faust", kršćansko uskrsnuće odnosno uzačeće na nebo. Glavno mjesto ticeg djeła doktor Faust, podaje se na najprije svim sjetljim utvrađujmo, ali u tom ne način niti moja suti sreća. Istog poslike toga nalađi Goethov Faust u svom svijetu, počeo je da opet ozivjeli po drugom, drugi su mu vrzili život. Jedini je Isus Krist, koji je sam sebi povratio život, jedni je On svojom vlastitom moću ustao iz groba na novi život. Kake!

I nakon smrti Isusovo bilo je božanska Njegovu narav pereadžirajuće speđljivina i s dušom u predjaku i s i-mljenjem Njegovim u grobu. Božanstvo je Isusova narav djevoljava, da su se treći dan opet sjedili duši i tijelu. Tako je Isus svojom božanskom naravu sam sebe ozlijedio, te sam svojom vlastitom smrću uskrsnuo. To je prorčio protokol David rjeđljiva: "Pjevalje Gospodu pjesmu novu, jer učini čudesni; pomaze nam desna Njegova, sveta misija. Nje...go." (Fa 98, 1). To je proroček i sam Isus Krist: "Ja svoj život polžem, da ga opet vnam. Vlast Imom položiti ga i vlast imam opet ga uzeti" (Iv 10, 17-18). Na svaku je uskrsnuće Isus izporazio: "Zdovje i onom zgodom, kad Im je rekao: "Razborite ovaj hram; ja je uga podignuti za tri dan" (Iv 2, 19). Tu je Isus smrtilo, kako veli Sveti Pijano, na hram svoga tijela. Drugim rječima rekao je Isus Zidovima: "Kad me ubili, ja su vlastitim snagom opet ozivjeli". Kristovo je diktat uskrsnuće jedinstveno u tome, što je On samo sebi povratio život, dok su svi drugi, koji su uskrsnuli prije Isusa, dobili uskrsnuće od drugih.

Medutim Kristovo je uskrsnuće jedinstveno i u tome što se Njegov novi uskrsnuš.

Calderon (Calderon) je bio najglazbeniji španjolski dramatičar. On je u svom trag-drami remek djelu "Postojanje pričavača" sve semantičku i strukturalnu vježbenost. I sa Šrokem i prepušnjem semantičkog grublja pokazuje sa nepraznoučinom dnu—nešto. On daje, da poslige smrtili ka duhu vježbenog ujeri postolja i u najtežim patajama izdržiti pravdu. I onda ih redovnički haljin: sa svjetlom bakljom u ruci predvodi kršćansku tezu.

Rikard Wagner je proizvodio muzičar 19. vijeka. Njegova je osobačeno djelo "Parsifal". To je po gradić vježbenoga "Graala", parada, koju je Isus upotrijebio na Fejdščinoj večeri u Jerusalimu o noći poslanja sv. Krišto slovima s krišta. Tač je Parsifal podižeđe sive zavodljivo prepredmetne svjetiske, ostalo čisti i prispoj u vježbenu.

Od trećem se ču u vori Parsifal preme vrbu jer se stekao, način Živ, svedi i mafrost. I tako opisuje nebesko-bliskinsko najdrživićem slikama i zvukovima. On izaziva: taj to svojih posljednjih muzičkih drama!, da doček prija s sebi ona, što je božansko svegrinje, majstrijevi i načinostvo, tajdignja ješa ona, što se edigra na Mađarskog gor i na Kalvarijsku brdu, u vremenu Ponjca Pjata. Ona nadviše vježbenim, neponosnim i vježbenim sve ispiravajući i izmisljeno drama, prema načinostima i preplavljajući svečanom

Isusovo Uskrsnuće

Majčina čestitka

L

Ba Pavao je pisao svom učeniku Blaženstvu: "Ako je se, da je Isus Krist uskrsnuo od vrtvih" (2 Tim 2, 8). Sveta Crkva svome mnoštu sljavi topo na srce, neka često mislimo na uskrsnuće Isusovo, neka pobožno razmisljam o ovom svjetu tajni, jer je ona jedna od osnovnih dogmi (stina) naše svete vjede.

Isus Krist je umro na Križu na Veliči Petak oko 3 sati poslije podne. Još isti je dan sklunut s Kriza i pokopan u novi grob, isklesan u kamenu, u blizini gdje je bio i raspeta Crkva (dakle i t. u nedjelju, na Utrku, zato vježbeno smrću se duša Isusova je predjekla i sledila s slijelom. Tako je Isus nakon dan opet ozivio i slavno uskrsnuo

u uskrsnući život ne prelida vježbenič, nego smrću, u vježbeni. A ipak je bio na najbolji pjesnički i pjesnički uskrsnuće od vrtvih. Jer budući da po čovjeku dove smrću i po čovjeku dove uskrsnuće od vrtvih. Jer kako u Adamu svu smrću, tako i po Kristu svu vježbenicu. A i svaki u svom redu. Pravenc Krist, a potom on, koji su Kristovi, on, gde Njegova dobitina (I Kor 15, 20-23). Adamov grješak u ranjem je razlogom, da sviljanih vježbeniča je razlogom i zlegom, da Krist vježbe ne umire, nego je bio nezgoda. I vježbeni će kroz svu vježbenost. A teško na sudjeli dan, na vježbenici svjetla uskrsnuće će drugi Hudi i vježbe da umiraju, nego da stegneti u vježbenost. Istina o trajnom životu uskrsnuću Isusa potvrđuje Sveti Pijano, kad kaže: "Krist uskrsnuće od vrtvih vježbe ne umire, smrću vježbe ne vlađa niti".

(Rim 6, 9).

Zašto nije Isus uskrsnuće odmahn, čim je umro na Kržu, nego je uskrsnuće odložio na treći dan? Krist nije vježbeni svjeto uskrsnuće do svršaka svježetja, kad će svijet ljudi uskrsnuti, nego je uskrsnuo već treći dan nakon smrći, da dekazuje svuču božanstvu. Uskrsnuće je božanstvo i božanstvo. Krist je uskrsnuće odmahn jedan od temeljnih dokaza za Kristovo božanstvo pošlanje, uskrsnuće je kamen temelje človeke britanice zgrada. Krist je uskrsnuće već treći dan, a nije čekao slijedi dan, da učinsei Njegovi imadu u ruci. Uskrsnuće kao temeljni dokaz za Njegovo božanstvo. Uskrsnuće je Kristovo tako i moći i člančenstvo i preporučujući kršćanstvo, da s njime kršćanstvo stoji i pada. Tu je mao moguće vježbe sv. Pavao u prvo kršćansko vrijeme: "Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dešte pripovijedanje nača, a bez temelja i vježba volja" (I Kor 15, 14). Krist nije uskrsnuće odmahn, nego je uskrsnuće odgodio na treći dan, da počekne, da je pravili smrću i dovjek. Tri dana je miravio u grobu, da počekne, da je ustina umiro, a ne samo zimno i prama vježba, da je uskrsnuće sasvim novi život.

OUSKBS i Svi. Justin Mučenik

9. IV. 1950.

Sv. Iustin je počinio ovakav Ustrenje i u Tobiomu smrtnu akcijsku postavku s svojim sinom, učenju, postavku s svojim sinom, učenju, davanu se odloživoj Tvome mudrosti, učenju. Gospodine, Ti si me krušo, Tebi je poznat moj podzemni i moje učenje. U Poslanici (Kor. 5, 6, 7-8) pismo na Vas, da živimo novim neopovijedanjem, krepođenim životom, jer se za nas žrtvovan Krist bude vamenoj u nje. »Bratio! Obitelj stoji krvavim, da kao što ste beskrivljivo postanete novo ljestvo, jer je žrtvovan Krist, nade vamenoju. Zato gospodin se: ne u starom krvavcu zabeleži beskrivljivo, nego u beskrivljnom kruhu! Učenjenosti i vremenu.«

Sv. Evandrelje (Marko 16, 1-7) prijavlja, kako je Isus umro. »U ono vrijeme stupile su Marija Magdalena i Marija Jakovljova posmatrati u pomazati Isusa. I prvi dan po subotu vrlo ranu, kada je sunce već zalođeno, došlo je ku grobu. Govorile su mu: Tko će nam odvaditi kamen s vrata groba? I kad pogledale, vidjele, da je odvajljen, koji je bio vrlo velik. I uđele u grob i vidjele u bljeđoj hajdinji obučenu mladiću, gdje sjedi s desne strane i upijala se. On im reče: Nemojte se plašiti! Vi tradite Isusa Nazarećanskoga, raspogota. Ustremite se, da ga ovdje! Evo mjesto, kamo su ga potegli. Nego idite, kazte: Njegovo imenčeniku u Petru, da ide pred vratima u Galileju: Tamo će te ga vidjeti, kake vam je rečeno.«

Potpis: Isus je uskršnjan i s vijem je učinkovito na Život i Njegova nevrka, čudorede, i Njegova misija, koju vrši do danas sveta Crkva. On je živ i nadzire i ravnju svojom organizacijom Crkveni i čuva je da ne kleće. Ostani u vjerni i odani svojog svetog Crkvi i nastojimo, da po njezinoj želji Krist uskršnje u u našim srceima i ostane u njima vječno. Živ.

Ustredni ponedjeljak

18. IV. 1950.

Sv. Evandrelje prijavlja o putu dvaju učenika u Emausu, i kako ih je Isus na putu javio (Luka 24, 13-35): »U ono vrijeme dva su Isusove učenika bila ona godina dana u selu Emausu, uključeno do Jeruzalema, stezalištem stada. Oni su se medju sobom razgovarali o svemu, što se dogodilo i dek su se razgovarali i medju sobom raspravljali, pričali im se Isus i kao je s njima. Ali njihove su oči bile zaprežene, da ga nisu prepoznali. I upita ih: Kalke to razgovore vodite medju sobom na putu? I zašto ste žalosi? A Kicofa, jedan od dvorce, odgovorio mu: Zar si ti u jedini stranc u Jeruzalemu i ne znas, što se u njemu dogodilo ovu danu? A on zapita: Sto? Kažu mi za Isusa Nazarećanina, koji je bio prorok, silan na djelu i riječ pred Bogom i svim narodom, i kako su ga svećenički poglavari i naši knezovi predali, da bude osuđen na smrt. I kako su ga raspeli. A mi smo se nadali, da će on oboloditi Izrael. I seda je posljede svega togu već treći dan, od kada se to dogodilo. A uplašile su nas i neke žene od naših, koje su prije zore bile kod groba, i jer nisu nadile njegova tijela, došle su nam kazati, da su im se ukazali i andel, koji kaže, da je ov. I otali su ih od naših grobova i našli su, kako su rekle žene, a njega nisu našli. Nato im on reče: O bezumni! I spavaš da vjeruješ sve što su govorili! Brat! Zar nije trebalos da Krst te pretrpi i tako uđe u svolu slavu? I počeo od Mojsija i svih proroka tumađio im je, što lma o njemu u svim plimama! I približe se, u koju su ih, a on se pričekao kao da ide dalje. I ustavljal su ga slijom govoreći: Ostani u nama, jer je blizu vatre i već se mrači. I vidi s njima. I kad je bio s njima za stolom, uze kruh, blagoslov, prelomi i dade im. I otvoři im se oči, te ga poznaše, a njega nestade igreplj njihovih očiju, rekao je jedan druganog: Njih je gojelo neće arce u nama, kad narađe na putu govorio i tumađio plesa? I ustavljal su ih s vratilice u Jeruzalem, gdje su nosili učenjence, fudanostocen i one, koji su bili s njima. Ovd su govorili: Zajeta je Gospodina, uzmimo i ukažemo se. Slijunici! A oni su propovijedali! Što se dogodilo na putu, i kako su ga poznali, kada je lomio kruh.

Rahel je bila kratka, a iz nje se pružala rascvetljana ljava. Rahel je živila očitki do ljeva i nabrati evjeca. Slagali kultice i plesti vijesne. Zasala je, da joj je to zabranjeno kao iigranje s djećom na ulici, pa pale ogledala hjevo i desno: poticala.

Naprijede je zastala pred gromom divljih ruža. Okrvavila je prst, dok je

otkidač poluvijenac s ružičastim cvatom, a tada počur la poljskim ljljanima. Kako su bili llijepi, gurdi, prebijeli

zvonovi sa zlatno-zutim berberima! Za

čas su joj ruke bile punе. Ne maleći

na kaznu i prekoravanje, koje ju je čekalo, sjela je na rub ljeve i zagledala se u plave nebo, po kojemu su se

rasuli bijedi oblačici stjeni masničkrovim

kuhujenjima na ljeviti.

Rascvetljana ljava i nebo budili su

nesto toplo u đejstvu duši, nešto što

osjećala je majka umrla. Kako je oči

majka? Dadila je tvrdila: nekad

daleko, — a Rahel je sada razmisljala,

da je to »daleko« nebo. Zagledala

se u plavjetivo, zeleni ondje vidjeti

par slave obrise dragog zrnjanog ljeta.

Trgla se od koraka, koju su joj

prigovarali. Neki je starac isao

zatom. Prestraha se stranice. Dadila je

otac uši su u nju strah od nepoznatog.

Hjeva se makrili u grm, no zastala je,

jer je stranac nagovorio:

»Rahel, kuda češ?«

Djevojčica je upala pogled u njega.

I on je ojačao gledao. Kako je dobar,

blag posled za bio? Rahel se nije vidi-

bojala. Nasmljila se da. Nije lagala.

»Hjeva sam se sakrila od tebe,« pro-

sagta je, — a tada se sjetila, da ju

je stranac nazvao imenom: »A odakle

znaš, kako se zovem?« sagitala je.

Stranac nije odgovorio, nego je sjeo

uz nju i privratio struk ljljana.

Opet je progovorila djevojčica:

»Vječ, kako je ljeplj moj ljeplj.«

»Ljeplj je, Rahel — i ti si joj ljeplj

koju ljljan. Uvjek bi trebala takova

ostati. Bjelja, cista, njezina. Zagamit

to, Rahel.«

»Odsakle znaš, da se zoveti Rahel?«

»Jer znamenit sve.«

»Svet! Kako moći znaš? Možeš si čarobnjak?«

»Nema, Rahel, čarobnjak.«

»Prorok?« pogadala je mala.

Na ruševinama Silene, gdje je

Spasitelj razgovarao sa Samarskim

kicom, da se kraljev Vespazijan

podigao grad zvan Flavia Neapolis (da-

nas Nabius) i u njemu obitelj iz

Italije. Tu se rodio, sv. Justin oko g.

100. kroz pogon.

Bilo je lakren, pravičan i žetjan

istine. Slušao je razne poganske filo-

so, ali oni nije mogli nadzvati

njegovu tečiju sa Bogom. Kraljevi

stari, koji je sreća morakoj obali,

vjerujući kod Efesa, upozorio ga je

da govorite i na Svetu Pricu. Odmah

je svim žarom počeo proučavati Svetu

Pismu. Kad je upozorio, da su se sva

proroka Svetoga Pisma ispunjala na

Isusu Kristu, prigrađio je s ljubav

i daje i da se krstiti. Imao je oko 30

godina. Vječ nije miroval do smrti.

Kad su rimski carevi Antonija Pie

mu i Marku Aureliju stali progonti kr-

šćane, sv. Justin im je uputio drijte

svoje obrane (Apologije), u kojma

pobjeđuju klevete, tanasene protiv kri-

stova, imosi dokaza za Božanstvo Kri-

stova i velika uvjerenja ljetoru kri-

šćanskog bogoslužja, osobito sv. Mise.

Zbog druge Apologije, upravljene

caru Marku predago je da filozof Kre-

štice se šest drugih kršćana, rimsko-

mu prefektu Rustiku. Prefekt ih je

pozvao da žrtvuju rimskim bogovima

pod prijetnjom mrtvjenja i smrti. Svi

su oni to određeno odbili. Sv. Justin

je u ime svih govorio: »Mi se ne bojim

te svojih mrtvaca. Mi naprotiv čemo

na slavom, da trpimo za našega

Gospodara Isusa Krista. Te će make

bira naša besmrtna čast pred prije-

stoljem Vrhovnoga Soca, kada će cilj

biti svijet stajati na sedu pred Njime.«

Svi su bili žestoko izbjegavani, a

zatim im je svima krunik sjekron

odružio glavu. To je bilo 14. travnja

105. Zbog nje mirovalo je u

svetu. Na današnji dan je

zabilježen u Rimu.

Na ruševinama Silene, gdje je

Spasitelj razgovarao sa Samarskim

kicom, da se kraljev Vespazijan

podigao grad zvan Flavia Neapolis (da-

nas Nabius) i u njemu obitelj iz

Italije. Tu se rodio, sv. Justin oko g.

100. kroz pogon.

Bilo je lakren, pravičan i žetjan

istine. Slušao je razne poganske filo-

so, ali oni nije mogli nadzvati

njegovu tečiju sa Bogom. Kraljevi

stari, koji je sreća morakoj obali,

vjerujući kod Efesa, upozorio ga je

da govorite i na Svetu Pricu. Odmah

je svim žarom počeo proučavati Svetu

Pismu. Kad je upozorio, da su se sva

proroka Svetoga Pisma ispunjala na

Isusu Kristu, prigrađio je s ljubav

i daje i da se krstiti. Imao je oko 30

godina. Vječ nije miroval do smrti.

Kad su rimski carevi Antonija Pie

mu i Marku Aureliju stali progonti kr-

šćane, sv. Justin im je uputio drijte

svoje obrane (Apologije), u kojma

pobjeđuju klevete, tanasene protiv kri-

stova, imosi dokaza za Božanstvo Kri-

stova i velika uvjerenja ljetoru kri-

šćanskog bogoslužja, osobito sv. Mise.

Zbog druge Apologije, upravljene

caru Marku predago je da filozof Kre-

štice se šest drugih kršćana, rimsko-

mu prefektu Rustiku. Prefekt ih je

pozvao da žrtvuju rimskim bogovima

pod prijetnjom mrtvjenja i smrti. Svi

su oni to određeno odbili. Sv. Justin

je u ime svih govorio: »Mi se ne bojim

te svojih mrtvaca. Mi naprotiv čemo

na slavom, da trpimo za našega

Gospodara Isusa Krista. Te će make

bira naša besmrtna čast pred prije-

stoljem Vrhovnoga Soca, kada će cilj

biti svijet stajati na sedu pred Njime.«

Svi su bili žestoko izbjegavani, a

zatim im je svima krunik sjekron

odružio glavu. To je bilo 14. travnja

105. Zbog nje mirovalo je u

svetu. Na današnji dan je

zabilježen u Rimu.

Na ruševinama Silene, gdje je

Spasitelj razgovarao sa Samarskim

kicom, da se kraljev Vespazijan

podigao grad zvan Flavia Neapolis (da-

nas Nabius) i u njemu obitelj iz

Italije. Tu se rodio, sv. Justin oko g.

100. kroz pogon.

Bilo je lakren, pravičan i žetjan

istine. Slušao je razne poganske filo-

so, ali oni nije mogli nadzvati

njegovu tečiju sa Bogom. Kraljevi

stari, koji je sreća morakoj obali,

vjerujući kod Efesa, upozorio ga je

da govorite i na Svetu Pricu. Odmah

je svim žarom počeo proučavati Svetu

Pismu. Kad je upozorio, da su se sva

proroka Svetoga Pisma ispunjala na

Isusu Kristu, prigrađio je s ljubav

i daje i da se krstiti. Imao je oko 30

godina. Vječ nije miroval do smrti.

Kad su rimski carevi Antonija Pie

mu i Marku Aureliju stali progonti kr-

šćane, sv. Justin im je uputio drijte

svoje obrane (Apologije), u kojma

pobjeđuju klevete, tanasene protiv kri-

stova, imosi dokaza za Božanstvo Kri-

stova i velika uvjerenja ljetoru kri-

šćanskog bogoslužja, osobito sv. Mise.

Zbog druge Apologije, upravljene

caru Marku predago je da filozof Kre-

štice se šest drugih kršćana, rimsko-

mu prefektu Rustiku. Prefekt ih je

pozvao da žrtvuju rimskim bogovima

pod prijetnjom mrtvjenja i smrti. Svi

su oni to određeno odbili. Sv. Justin

je u ime svih govorio: »Mi se ne bojim

te svojih mrtvaca. Mi naprotiv čemo

na slavom, da trpimo za našega

Gospodara Isusa Krista. Te će make

bira naša besmrtna čast pred prije-

stoljem Vrhovnoga Soca, kada će cilj

biti svijet stajati na sedu pred Njime.«

Svi su bili žestoko izbjegavani, a

zatim im je svima krunik sjekron

odružio glavu. To je bilo 14. travnja

105. Zbog nje mirovalo je u

svetu. Na današnji dan je

zabilježen u Rimu.

Na ruševinama Silene, gdje je

Spasitelj razgovarao sa Samarskim

kicom, da se kraljev Vespazijan

podigao grad zvan Flavia Neapolis (da-

nas Nabius) i u njemu obitelj iz

Italije. Tu se rodio, sv. Justin oko g.

100. kroz pogon.

Bilo je lakren, pravičan i žetjan

istine. Slušao je razne poganske filo-

so, ali oni nije mogli nadzvati

njegovu tečiju sa Bogom. Kraljevi

stari, koji je sreća morakoj obali,

vjerujući kod Efesa, upozorio ga je

da govorite i na Svetu Pricu. Odmah

je svim žarom počeo proučavati Svetu

Pismu. Kad je upozorio, da su se sva

proroka Svetoga Pisma ispunjala na

Isusu Kristu, prigrađio je s ljubav

i daje i da se krstiti. Imao je oko 30

godina. Vječ nije miroval do smrti.

Kad su rimski carevi Antonija Pie

mu i Marku Aureliju stali progonti kr-

šćane, sv. Justin im je uputio drijte

Neugasiva čežnja u čovjeku

Nema te stvari, koju bi čovjek više želio i više ljubio nego što ljubi svoj život. Stoga što se više jedno stvorene približava smrti, to mu je ona neugodnija. Čovječji se duh ovdje ne isključuje. Razum nije zasićen. Što više svuće zastor s tajna vidljivoga svijeta, što više prirodnih zagonečaka riješi, to se više novih tajna, novih zagonečaka pojavljuje pred našim mislećim duhom. Što više istražimo čudesa maloga svijeta mikroskopom, što više nebeskih prostora otkrijemo i iznademo dalekozemlju, to više se pojavi novih čudesnih svjetova u malom i velikom obliku, u mikrokozmu kao što i u makrokozmu.

U jurišnom napredovanju i dubokom prodrivanju ljudskog duha raste pred nama novo neizmjerno polje neznanogata. Sto više svijetla unesemo u ono, što su i kako su stvari, što više poboljšanim instrumentima (svjetiljama) rasvjetljimo skupine zvijezda i beskonačnih prirodnih prostora, to gorostasnjice raste pred nama još ono, što je neistraženo. Već je dakle vidljivo Božje carstvo za istražujući ljudski duh puno mudrovanja i zagonečaka, puno Božjega svijetla, ali i neprodornih tajna, puno zvezdanih zastora i zvezdanih magija.

Znanost doduše svijeti od ponora do ponora sa svojom luči. Ona mjeri i spaša svojim brojčavim i telefoničkim zemlje i svjetska mora, ali prirodoslovac mora već kod jednostravnih pitanja: što je materija, što je sila, što je svijetlo, što je elektricitet i t. d. reći: Ne znamo niti cemo znati. A filozofi su prisiljeni s Kantom priznati: Mi ne znamo šta je stvar u sebi.

Znanost ima svoje granice, gdje mora stajati šutke i tih pred nerazjasnivim i neshvatljivim stvarima. Ali gdje prestaje i gasti se luč znanosti u tami i noći, tamo prihvaja svjetlost vjera, religija i svjeće svjetla. Utešljajuće grobštice zemlje i baca jasno svjetlo gore u nove svjetove, u duhovno carstvo istine i svjetla.

I smanje i osjećaj dižu nas do Beskonačnoga. Ovdje je na zemlji srce veoma slabo zadovoljeno, kao što je to i istražujući duh. Kad je čovjek video svu ljepotu u prirodi u umjetnosti i kazalištu, njegovo oko nije time zasićeno. Kad je propotovao i razmotrio sve zemlje i mora, njemu je konačno onako kakо labudem junaku u Wagnerovu „Lohengrinu“. On ne nalazi traženu sreću na zemlji. Njemu se čini da je kao onaj hodocasnik iz tude zemlje, koji je određen za Božje kraljevstvo.

Umjetnost i ljepota, zemaljska ljubav i najfinija kultura, ne zadovoljavaju srce. Zato je veliki Salomon rekao: „Skupljao sam srebro i zlato i sve blago kraljeva i zemalja. Ali sam u svemu tomu video nepraznوت i muku duha i ništa od toga nije trajno pod suncem.“ A knjiga Mudrosti veli: „Bog je čovjeka stvorio neumrilić (2, 23).“

Najveći i najodlučniji duhovi svih vremena od Sofokla, Platona do Kantista, Goethea, Herdera, Fuerster-a poklonili su se pred Vječnim i vjerovali su u nastavak života poslije smrti. Goethe je izvodio zaključak iz neprastanog i beskonacnog djetalnog poriva ljudskoga duha na njegovu neumrlost. On je govorio Eckermannu:

„Uverenje o našem daljnjem životu zlazi mi iz pojma radinosti; jer ako ja bez počinka radim do svoga konca, to je priroda obvezana, da mi jedan drugi oblik postajanja pruži. Drugom zgodom je rekao Ilijepu riječ: „Ja mogu kazati s Lorencom Medicij, da su vi oni također za ovaj život mrzli, kojih se nikakvom drugom ne nadajuću. (I. 387, 108).“ I glasoviti filozof Kant je napisao: „Druge su stvari, koje uvijek i ponovno ljudsku narav ispunjavaju novim drijenjem: zvjezdano nebo nad nama i eudorendi zastori u nama.“

Dosta nas zvjezdano nebo nad nama uči, da s malim planetom

• Žemljom: nije život završen. Tamo stoji napisano kao velikim zlatnim i vatrenim slovima, da izvan naše Zemlje imade još mnogo stvari, o kojima naša školska mudrost ne dočrputa ništa ni sanjati. To nam jasno kaže uskrsnuti Isus Krist riječima: „U kući mogu Oca su mnogi stanovici.“

Za nas je krčane riječ „nebo“ postala prava riječ borbe i pobjede. Bliski Keppler piše: „Ona se talasa tamnim hodnicima katakombe, ona se sustavlja opet na krviju postkoprjenog arenil (borilistu), a kad se uzdiže u crkvu iz dubine zemlje, kad se Krist zasjajao na vrhovima hramova i na krunama vladara, tada je snabdrovauja do zapljušne triumfalne pjesme kršćanskih naroda.“

Da Krist nije uskrsnuo, umladina bi bila naša vjera (I Kor 15, 17). Umladina naša borba i život na zemlji. Svojim uskrsnucem je Krist riješio svu pitanja ljudskoga duha i olakšao sve teškoće zemaljskoga života. I pokazao put, kojiom moramo i mi potći. Zato je i lijepo poučio svoje vjernike: „Nije li trebalo da Krist pretri i tako uđe u slavu svoju“ (Lk. 23, 26).

Svjetlo Uskrsnuća

Gospodine, nek me obasja svjetlost

Tvoje Uskrsnuća, da shvatim veličnu Golgotu. Alto već moram da trpm neka ne trpm za smrt, nego za život.

Neka na koncu ovo tijelo ne буде veselje samo crvima. Nek ovi obrazuju moju Majku Mariju i nebeske zaštinitice, a nada sve Tebe, o Sunčani Izvre svih zvijezda raja.

Gospodine, prosvirjeli me svjetlošću svoje slave! Oplij me, svojom ljubavlju. Da, do osjetim njenu ljepotu: Uskrsnuci!

Tvoje uskrsnuće, jer je ono plod ljubavi. Jer nas ljude najprije osvaja: plod.

O, rasvjetili me jutrom Uskrsnuća da mi oklasiči i zasladi breme sjecajući se obecanja svojega. Tako ču ujavit radošću nositi križ, uz koji si me pribio sliom kao Cirenca.

Tvoje uskrsnuće, jer je ono plod ljubavi. Jer nas ljude najprije osvaja: plod.

Prati me Golgotu svoje, do posljednjeg časa mojeg života. Prati me kao oči i mati, koji su mi umrli, kralj i prijatelj, koji su mi dileko i nisu ka više neće vratiti. Prati me i uzvratljubav mojoj Majci Mariji, koja je Tebe pratila do posljednjeg časa Tvoje križnog puta.

Otajstvo ljubavi

Kriste, tvój cijeli zemaljski život bio je poniranje. Zato si završio slavu nebesku. Tvoj cijeli život je bio umiranje. Zato je Tvoja smrt bila uskrsnuća.

Rodio si se u staji, Ti, Najsjestiji, grjali su Te voli i magarac, Te, Najbožniji, živio si kao običan radnik! Ti, Najmudriji, Nisi imao gdje da sklonis glavu, Ti, Stvoritelj, svemira i svijeta, Izda te Jude, kojemu si Iskazivao velike povjerenje, zatajio Te Petar, te-

melnji kamen Crkve, sazidane Tvojim krvlju.

Zivot Tvoj je bivao sve jedinjim, što se više približavao smrti. Proglasili su Te zločinom. Zapostavili su Te visestrukom zlikovcu. Za stup su Te vezali i bijevili, razapeli su Te medu razbojnici.

Kriste, Tvoj cijeli život bio je poniranje i umiranje, i zato je Tvoja smrt bila uskrsnuće.

Nad tamnom noći Velikoga Petka

dje se sunce uskrsnuća.

Bogat smo i snažni, ako ne negujemo načinjeće dobro, krunu otkupljenja s drvena križa.

Veliki smo i sretni, ako ponesemo u srcu svetu objavu uskrsnoga jutra.

Ovo je dan slavlja velike Istine, dan pobjede velike Ljubavi. Alleluia!

Nad tamnom noći Kristovo smrti, sinula je sigurnost očinske naštite.

Bogati smo i snažni, ako ne negujemo načinjeće dobro, krunu otkupljenja s drvena križa.

Veliki smo i sretni, ako ponesemo u srcu svetu objavu uskrsnoga jutra.

Ovo je dan slavlja velike Istine, dan pobjede velike Ljubavi.

Na našim rukama, okrvavljenim trjenim zloče, koja raste u sjeni i cvjetu tannim plodovima mirzane, sada je blagodeljivo mār, iskupljen po sljednjem božanskom križom.

Na naš nemir, sunnije i strahovna-ja silazi radost spasenja,

Nad nama, tegubljenjem u samot-

Zašto je Isus uskrsnuo

SV. Augustin, kad je piošao o Isusu uskrsnuću, naglasio je i ovu misao: „Nije saslužno djelo vjerovati, da je Krist umro. To vjeruju pogani i Zidovi; to svi vjeruju, da je umro. Kršćansta je vjera uskrsnuce Kristovo; u zemlji je zastigla, da vjerujemo, da je On uskrsnuo.“

Isus je često za života govorio, da će uskrsnuti. „Isus počeo razlagati svoj učenici, da mu valja poći u Jeruzalem u matog trpeti od starješina i glavara svećenika i književnika, i da će ga ubiti i treći dan da će uskrsnuti“ (Mt 16, 21). Drugom zgodom reči Isus: „Sin čovječji treba da se predi u ruke ljudske. I ubit će ga, i treći dan će uskrsnuti.“ (Mt 17, 22–23). A gotovo nikada nije govorio o mukama, a da ne bi odmali nadovezao govor i o uskrsnuću. „Sina čovječja će preduzeti neznačajnica, i narugat će mu se našratić ga i na poplivati teće ga, i postože ga blejni, ubit će ga—i odmah dođe—i treći dan uskrsnuti“ (Mt 23, 32–33). Kad su Zidovi tražili od Isusa čudo, kojim neće potvrditi istinitost svoje nauke, odgovorio Im Isus: da im neće dati drugi znak, nego znak proroka Jone: „Jer kako je Jona bio u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će biti i Sin čovječji u srcu zemlje tri dana i tri noći“ (Mt 12, 40).

Zašto je Isus uskrsnuo? Da se očituje Božja pravednost. Isus je sebe dragovaljno ponudio time, što je trpio i umro. Zato je Božja pravednost tražila, da uskrse, pa tako proslavi i uzveči. »Ponizlo je sam sebe postaviti poslušan do smrti, do smrti na križu. A zato ga je Bog učinio.« (Flp. 2, 8–9) uskrsnucem. Uskrsnucem sa Kristovim jaču našu vjeru, jer je baš time, što je Isus Krist vlastišta smagom uskrsnuso iz groba, najjače dokazao, da je Sin Božji, i prema tome, da je nauka Njegova istina i od Boga. Uskrsnuce Kristovo opravjava nadu i ufanje naše. Jer je Krist uskrsnuo, to smo sigurni, da ćemo i mi uskrsnuti. Krist je glava mističnoga (duhovnoga) tijela, a mi smo udovi. Uđivo sljede životne okolnosti glave. Budući da je glava—Krist uskrsnuo, to će uskrsnuti i udovi. To potvrđuje sv. Petar kad piše: „Blagoslov Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji nas po svom velikom milostu preporodio za život nadu uskrsnucem Isu a Kristu od mrtvih za neraspadijivo bastinu.“ (I Pet 1, 3). Trebalo je da Krist uskrsnje i soga razloga, da se Njegovim uskrsnućem svrši naše otkupljenje. Smrću nas je oslobodio od grijeha, a uskrsnuti nam je vratio dobra, koja smo grijehom izgubili. Uskrsnuti je Spasitelj ustavio Sakrmenat svete Pokore. Uskrsnuti je Spasitelj predao vrljovnu vlast u Crkvi Petru i snabdio ga darom apotezitivnosti. Uskrsnuti je Spasitelj posao Duha Svete, djetelj Božjih mlađih. Uskrsnuti je Spasitelj kroz četrdeset dana svoga boravka na zemlji izveo konačnu organizaciju Crkve. „Krist je prečin radj grlača naših, i uskrsnuo je radi opravljanja našeg. (Riml. 4, 25).

Sv. Pavlo voli: „Po čovjeku dode smrt, i po čovjeku dode uskrsnuće od mrtvih.“ (I Kor 15, 12). Po Adamu dode smrt, a po Isusu Kristu uskrsnuće od mrtvih. Preko ljudske Krijuće naruči je Bog Izve naše otkupljenje, po istoj ljudskoj Kristovoj naruci će vesti i naše uskrsnuće. A uzor po kojem će se zbiti naše uskrsnuće, jest Kristov uskrsnuće. Kristovo uskrsnuće je najsvršenije uskrsnuće, u redu uskrsnuća, ono je usor i ogledalo našega uskrsnuća. Kad što je Krist uskrsnuo u proslavljenom tijelu, koje više nije umrlo, tako će i naše tijelo na sudnjem danu ustati, preobrazeno i zatođiti se zbitnoću. Sveti Pismo kaže: „Naša je domovina na nebesima, oduška i Spasitelju očekujemo, Gospodina Isusa Krista, koji će preobraziti naše ponijenje tijelo, da bude jednako slavnom tijelu Njegovu.“ (Flp 3, 20–21)

Isus Krist je i na proslavljenom tijelu zadržao blagozete od rana na rukama, nogama i na prstima. A zašto? Sv. Toma Akvinski iznosi sve razloge: Blagozete su na slavu Isusa, jer Ga sjecaju muka, koje je podnuto iz najpljenitijih nakanica. Da spasi ljudske rod. Blagozeta omada od rana će dozadati učenike, da je ulesnu uskrsnuće. Blagozete pokazuju Ceu nebesku, odušku, ako se neće zbiti naše uskrsnuće. Ješt će Kristov uskrsnuće, Kristovo uskrsnuće, jeće je najsvršenije uskrsnuće, u redu uskrsnuća, ono je usor i ogledalo našega uskrsnuća. Kad što je Krist uskrsnuo u proslavljenom tijelu, koje više nije umrlo, tako će i naše tijelo na sudnjem danu ustati, preobrazeno i zatođiti se zbitnoću. Sveti Pismo kaže: „Naša je domovina na nebesima, oduška i Spasitelju očekujemo, Gospodina Isusa Krista, koji će preobraziti naše ponijenje tijelo, da bude jednako slavnom tijelu Njegovu.“ (Flp 3, 20–21)

On je Krist i na proslavljenom tijelu zadržao blagozete od rana na rukama, nogama, nogama i na prstima. A zašto? Sv. Toma Akvinski iznosi sve razloge: Blagozete su na slavu Isusa, jer Ga sjecaju muka, koje je podnuto iz najpljenitijih nakanica. Blagozeta omada od rana na rukama i na nogama. Blagozeta je na sudsudnjem danu i kasnije u nebu. Isus potaknula blagozete, da vide, koliko su cijenom spasi, i prema tome kako je bio mlađosrđan prema njima. Blagozete će Isus potaknut na sudsudnjem danu i opakima, da im pokaže prezelje Isusa i zato su pravedno očuvani.

Sveti Crkvi želi, da mišljimo na Isusovo uskrsnuće. Pled raznjaljivanja treba da bude, da umreno grijehu i počnemo novi život, život pravednosti i poštovanja, život pun ljubavi i dobrih djela. Pokopajmo zle navike, a napose bliznje grešne prilike tako, da odsada živimo samo za Boga. Sv. Pavao nas upozoruje: „Ako ste dake uskrsnuli s Kristom, tržite ono, što je gare, gdje Krist sjedi s desne strane Božje. Teste za onim, što je gore, a ne što je na zemlji.“ (Kol 3, 1–2).

Nepobjjedna je čajenica, da smo svaki dan blagozeti, ali i blage uskrsnuće. Sto više dobrih djela po primjeru Isusovu, to će biti veselje i slavljenje naše uskrsnuće.

POVIJEST USKrsa

Uskršnji je glavni, najveći i nejstariji blagdan kričanske crkve. Sveti Oci zovali su Uskršnjem blagdanom nad blagdanima, a nad narod zove: svjetli dan Gospodnjeg. Uskršnje je Isusovo temeljne vjere, na uskršnju Isusovo počiva ustanje u uskršnje mrtvih. »Vi tražite Isusa Nazarećanina«, rekao je andeo ženama, koje su posle u zoru grobu Gospodinovu: »Uskršnje je, nije ovdje, evo mjesto gdje ga položiti.« (Marko 16, 6). Sveti Pavlo piše Korinćanima: »Ako Krist nije uskršnjuo, bio je propovijedanje naše, a bez temelja vjera važe.« (I Kor. 15, 14).

Riječ se »Uskršnji« izvodi od uskršnjući, a to znači: ustati, dići se, vratiti se novi život. Narod zove tu svetkovinu i Vazam, Vuzeum, Vaskrs, Vaskršnje i slično. Njemici zovu Uskršnji: Ostern, Anglosaci: Easter, a to je u vezi s imenom stare Germaanske božice svjetla Oste (Aurora), kojoj su oni u proljeće pali, krješove, dok drugi izvode to ime od riječi: Ostor, jer je kričanska vjera došla s istoka. Crkva i još neki narod zovu Uskršnji: Pasha, Franze Paques (Pak), a to od Židovske riječi Passah i Paska, a tako su Židovi zvali: blagdan na uspomenu, što je andeo Božji »preškočio«, poštelo od smrti židovske prvorodenice.

Crkva nas spremala na proslavljanog blagdana četrdesetdevetnajst postom (kromizm) kada dolaze i pravljom i Velikim Tijednom kao bliznjom pravljom. A da uzognemošto dostojan je proslaviti taj blagdan, traži Crkva, da se svaki kršćanin, koji je došao k razumu, u uskršnjo doba ispojviđi i dostojno pričesti.

U prvim se kršćanskim vjekovima bilo do Vele Subote do proslavljevanja uskršnju, Molj se, primala sv. Prćest i čitali ulomci iz Sv. Pisma, koji govorile o uskršnjuu Gospodinovu.

Na Uskršnju se sećamo krtstkih katekumeni i po svetom krtstu primaklju zajednicu crkvenu.

Nekada se praznjavao cijela uskršnja nedjelja i nije se u to vrijeme radio težak poslov. Uskršnji ponедjeljak nije više zapovednik blagdan.

Uskršnji je pomicna svetkovina i ne slavi se svake godine ne na isti dan. Na crkvenom saboru u Ničiji (325) određeno je, da se Uskršnji slavi na prvu nedjelju koja pada između punog mjeseca u projektnoj jednačini, a patrijarh je aleksandrijski bio dužan da svake godine upravi na bliskopu u Mjeseču pasušku pismo i da im javi, kad te godine pada Uskršnji.

Ljetos pada Uskršnji na 9. travnja, jer je tog dana prva nedjelja, koja pada između punog mjeseca u projektnoj jednačini. Pun mjesec pada u godine u projektnoj jednačini na 2. travnja u 21 sat u noći, pa je na 9. travnja ta prva nedjelja. U proslijedanu danu, kad treba se se uskršnju svetkovinu slaviti, se sa zapadom crkvom i ističnjacima. Ispak ne praznujemo taj blagdan, svake godine na isti dan, jer on imaju Julianijev kalendar, a mi Gregorijanski i Julianijev zaostaje iz Gregorijanskoga za 13 dana.

Na Uskršnju se prje službe Božje blagoslovi: meso, jaja, kruh, hren i sol. U vezi je to sa strogim postom, kako se držao u prvoj stotinama, kad se u korzini branilo jesti meso, jaja, pa i kvasan i posoljen kruh. Svaki član obitelji okus, od blagoslovljenoga, kad se doneće kući. Negdje su na blagoslovljenosti i cijelo počeno janje, ako je bilo puno zadrugara, da svakoga barem nemačke zapadne.

Janje opominje nas na Krista, za koga reče Ivan: Evo, Janje Božje, koje eduzima grješne svijetla. (Iv. 1, 30), a jaja nas podsjećaju na uskršnje Gospodinovo, koji je izšao iz zatvorenog groba na novi život.

U nekim krajevinama je običaj metati pod drveće u vrtu jaja, koja da je tamno metnuto uskršnje, zec, slobodnost. Drugdje opet blagoslovlju se na uskršnji ponedjeljak polja i zakapaju se lupine blagoslovenih jaja i poškropi se blagoslovenom vodom.

Na uskršnji ponedjeljak idu ljudi u Krušnu, u koje bliznje selo u pohode rodacima i znamima i nose darove dječi.

Od Uskršnja do Spasova stoji na vekom oltaru kip uskršnog Spasitelja sa zastavicom u ruci, znakom Isusove pobjede nad smrti. Još se često može pokraj kipa i janje (iz drveće ili iz druge kakve materijale), slika janjetina Krista, koji se krvitavao za nas.

Za vrijeme od Uskršnja do Spasova stoji na strani Evangelija na stalku uskršnja sviljeća i pali se za vrijeme svećene službe, a kad se pročita na Spasova Evangeliju, utrte se one i ukločeni s oltara. Onih pet zrznaca zamjana, koja su ustanula u tui sviljeću, sjekaju na se preobraženo tijelo Gospodnjeg, koji je i u svojoj slavi zadržao zadane mu rane za muke.

Budući, da je Uskršnji blagdan veselja, ističe se to veselje i u crkvenoj liturgiji. Misu se služi u bijeloj boji, molj se stojeći, često se čuje Aleluja, a kod bogoslužja se čitaju ulomci iz Sv. Pisma, koji govore o uskršnjuu Gospodnjem.

TEŽAK, A LAGAN ODGOVOR
Jednom zgodom pitao je papa Pij IX. grupu svojih kardinala: »Zasto Crkva preporuči vjernicima da često molje?« Moli za nas, sveta Bogorodice!«

Svi su kardinali zašutjeli i počeli miljeti o razlozima, zašto će Crkva preporučiti. Dok su oni razmisljavali, Papa im odgovorio: »Zato, da drugi do vjernika odgovore: »Da budemo dostojni občanja Kristovih!«

Narodna pripovijetka iz Hrvatskog Zagorja

Ni znam, kad je to bilo, no seljaci me uvjeravali, da je bilo i to upravo onako, kako su oni pripovijedali. Sjedjeli smo kraj ognjišta zimi, jedne sunarne večeri. Napolju je stisla studen, baš ona orava studen, za koju kažu da ima zube i grze. Još kažu, da u dane, kad ona zavila, svaki zec traži svoju mamicu. Takva je to strana studen.

Dok smo sjedjeli kraj ognjišta, nikome nije palo na pamet da ide kući. Svakome je bilo ugodno sjediti kraj vatre i slušati. A bilo je i šta slušati! Nizale se prćest i pripovijest, sve jedna iješće od druge. Meni se najviše svjđala pripovijest o Laži i Prilažiću. Ide ovako:

Selo je mirno živjeće, dok se nije u njemu pojavila Laž. Pojavila se ona odjednom, onako lijepo, glisto, bez potkošča, kako to obično biva, kad se ne pojaviti najednom. Rekl su, da se je lijepo doštelj jednoga ljetnoga počepa. Bila je lijepo obučena, vrio društvena i ljubazna prema svakome bez razlike. Znala je ona svakoga povaliti, svakome se svijđati, jednako poštenom kao i nevaljalici. Rekl su, da je ujvek vesela i nasmijana. Zbog svega toga su je zavoljili, i otvarali su joj vrata, vescili joj se i častili je. Sto đale sve su je kuce zavoljele toliko, da se stalo međusobno obilati za njeno prijateljstvo. Svakoj je bio volio zahodnjeg druge. Zdrav je mislio, da bi bez nebo; bolestan bi umro. Bođata je mislio, da b bez nebo mogao osimrasiti, srimati, da bi ostao bez nadanja i vjere. Majke su držale, da bi im djeca postala bez neje ruža i zločesta; očevi, da bi mogla ogulavljati i biti nesposobna za pametnu riječ i koristiti posao. Način je bio: neko omržava, da su je, čim bi se pojavila, kamenvi i drvljem gozili od svjih domova, a međusobno stali čvjeti i složi i ljubavi, da se od radosti smijalo na nebū i samo sunce.

Bjeljosa je Laž, bjesnjela, ne mogavši ući ni u jednu kuću. Vukla se uz plotove, po cesti i puteljicama pa sve smiljala opaćene. Gladna i žedna nije mogla zaboraviti, kako joj je bilo lijepo za prostitut stolovima, osimjala se izgrala za društvenim životom punim zabave i smijeha; tašta i oholi nje mogla naći mra, što je nitko ne bivali i ne sluša njenu riječ. Najviše od svega lutjio ju je to, što se ljudi slazu, su je dječa poslušna roditeljstva, a roditelji Bogu. U luti su se do misli, kako bi se sve to moglo oprekoenuti, kad bi same prestali čijeniti darove zemlje, koje zovu Božjim darovima i još za njih zahvaljuju Bogu.

Eto, s takvim se je mislima vukla Laž uz plotove po cesti i puteljicama, bjesnjala, što ne može ući ni u jednu kuću. Ali nitko nije vidio, da je ona bjesnjala. Bila je i dalje nasmijana i ljubazna, upravo kada se nije našlo do godilo. Ljubazna je riječ dobivala čovjeku i sv. djetetu i bijesnom psu. Ali selo se više nije dobro pretražiti. Mržnja se prema njoj atibala u srcima, ljudi su je sad prezirali i vladali se kao da je i ne vidi. Tako su

O Božanstvenoj liturgiji

Nikola Gogolj, jedan od najvećih ruskih pisaca XIX. stoljeća, poznat po svojoj komediji »Revizor« i po romanima »Tara Bulba« i »Mrtve duše«, napisao je i — inače doista neponazatu knjižicu »O božanstvenoj liturgiji«, u kojoj je prikazao službu Božju po istočnom obredu, tumaćeti korak po korak svaki kret svećenika, svaki čin i tekst molitve s velikim razumijevanjem. Njegovim je i dubokom poboljšaju. No, najzanimljivija je »Zaključak« toga djela, koji ovde donosimo u prijevodu. Na žalost, sam Gogolj, koji je tu tako krasno protumačio učinak liturgije na svetu vjernika, nije umio u svom životu provesti te misal, nego je podkraju započeo u neku vrat vjerskog ludila, kada je, preterjano uzdržavanjem u kapi, slišao što Šv. Ante, a prije toga spolio svoje nezidane ruke. Taj »Zaključak« glasi:

Učinak je božanstvene liturgije na dnu nežmerjan: vidiš li predočima, pred čitavim svijetom odigrava se ona sami u jednici u tajnosti. Ako vjernik sam revno i pobожно pratiti radnju i ako se drži poziva dakovinom, to će već tim steti velikodušno sreća, zapovijedati Kristovu bliviju ispunjivo. Kristov jaram postaje blag, a Njegovo breme lako. Kad napusti kuću Božju, u kojoj je učestvovan kod božanske gozbe Hrvatske, ugledat će u svakom svoga brata. Podi il se svoje svagđanje zanjamne, bilo u službi, bilo u kući ili gdje bilo, niti će nehotice u svojoj duši uzdržavati primjer ljubezni općenja s ljudima.

zascrtao, kao uzor, i sačuvati će ga ona, kako ga je Bogoslovac donio s ne. Nehotice će postati dobrobiti i ljubezni u općenju sa svojim podređenima. Ako li je sam nekome podređan, to će ga to voljnje i ljubezni slušati, kao da je onaj sam Spasitelj. Vidi li nekoga, tako traži: pomoći to če njegovo srce vše nego ikad biti sklon do pomognu, te će osjetiti to veću slasti; darivat će potrebnoga ljubavlju. Ako li je i sam siromašan, primi če da za hvalnošću i najznačajniju dar; srce mu se od zahvalnosti kao do hće rastopti. I još nikada nije tako da srca moljo za svoga dobrotvora. A sv. koji su revno i sljedili božanstvenu liturgiju, napuštaju kuću Božju krukljik, priznajući u općenju s drugim čovjekoljubivim i slobodnim u svemu, što ēne.

Zato je potrebno svakomu, tko hoće napredovati i postati bolji, da što češće učestvuje kod božanstvene liturgije da je pomno prati neopćezje ona čovjeka izgraduje i stvara. Ako se društvo još nije sasvim raspalo, ako ljudi ne goje međusobnu nepomičljivu, bezgrančnu mržnju, to treba skriveni uzrok tomu tražiti u božanstvenoj liturgiji, koja čovjeka opominje na svetu nebesku ljubav prema bratu. Tko da kade hoće da otvrne u ljubavi, neka približi svjetlost gozbi ljubavi, kad god samo može, pun strašopričanja, vjere i ljubavi. Ali ovako osjeća, da je nedostajan, da primi u svoja usta sunoga Boga, koji je sama ljubav, neka bar (Nastavak na str. 6)

Laž i Prilažić

Bjeljosa zapovijedi n ne misli, da stid vise nezna. I dosjeti se Starac najstariji, da je počeo od dana, kad im je u selo ušla Laž. Nato on osjeti u srcu grijev protiv nje i odluci, da jedva kleča, oči: kuće i opet dovesti ljudje na put ist ne. Kojej li hoda? Već je na prvi pragu se uvjeri, da im je Laž okrenula glave i da bi trebalo podnijeti mnogo gorku, dok su uspijele podnijeti im opet glave na pravo mjesto. Tako je i bilo. Kad bi se Starac vratio, pred njim su zatvarali vrata, vrata po, pred njim su podigli stappe i huškali pse. Na gje! Stip bl, umjesto da udari, stalisti i cvjetati u zraku; pas umjesto da napadne, opleo bi se oko njegovog nogu; a zatvorena vrata etvarala se kraj raskrsna vrata pred dušom pravednika. Ljudi su u vjeli, da sa Starcem nema šale i da pred takovim trebiti ne samo vrata, nego i dušu. I dan za danom, malo malo, otvarali oni svoju dušu, a što su je više otvarali; riječ je njegova sve dublje prodrije, sve više rasvjetljavala i sve više grjala. Končano je ljudima Laž tako omrzila, da su je, čim bi se pojavila, kamenvi i drvljem gozili od svjih domova, a međusobno stali čvjeti i složi i ljubavi, da se od radosti smijalo na nebū i samo sunce.

Bjeljosa je Laž, bjesnjela, ne mogavši ući ni u jednu kuću. Vukla se uz

plotove, po cesti i puteljicama pa sve smiljala opaćene. Gladna i žedna nije mogla zaboraviti, kako joj je bilo lijepo za prostitut stolovima, osimjala se izgrala za društvenim životom punim zabave i smijeha; tašta i oholi nje mogla naći mra, što je nitko ne bivali i ne sluša njenu riječ. Najviše od svega lutjio ju je to, što se ljudi slazu, su je dječa poslušna roditeljstva, a roditelji Bogu. U luti su se do misli, kako bi se sve to moglo oprekoenuti, kad bi same prestali čijeniti darove zemlje, koje zovu Božjim darovima i još za njih zahvaljuju Bogu.

Eto, s takvim se je mislima vukla Laž uz plotove po cesti i puteljicama, bjesnjala, što ne može ući ni u jednu kuću. Ali nitko nije vidio, da je ona bjesnjala. Bila je i dalje nasmijana i ljubazna, upravo kada se nije našlo do godilo. Ljubazna je riječ dobivala čovjeku i sv. djetetu i bijesnom psu. Ali selo se više nije dobro pretražiti, kad bi same prestali čijeniti darove zemlje, koje zovu Božjim darovima i još za njih zahvaljuju Bogu.

Akad je zagrljalo sunce, žene se ustrukturale dvorištima i smiljaju se od jedna drugoj pokaz valje, kako im je koka smesla i smiljala, pa sjela uz plot i odmarala se. A radenci, koji su urandili na posao, prolazeći mimo čuđili se, kako to ona noćiva napulj, po njih padaju rose, zgrajujući vjetrovu, pljetu se magle — i njoj nista: još je živa.

Akad je zagrljalo sunce, žene se ustrukturale dvorištima i smiljaju se od jedna drugoj pokaz valje, kako im je koka smesla i smiljala, pa sjela uz

plot i odmarala se. A radenci, koji su urandili na posao, prolazeći mimo čuđili se, kako to ona noćiva napulj, po njih padaju rose, zgrajujući vjetrovu, pljetu se magle — i njoj nista: još je živa.

Rano ujutro, još a sv. tanje, izvješe se Laž iz Prilažićeve kuće te se uputi u selo. Išla je polako, postijkvala je, nešto misila i smiljala, pa sjela uz plot i odmarala se. A radenci, koji su urandili na posao, prolazeći mimo čuđili se, kako to ona noćiva napulj, po njih padaju rose, zgrajujući vjetrovu, pljetu se magle — i njoj nista: još je živa.

— Ph...! zapisti Laž tko pišta i sva se istigne. — Kakva su vam to jaja. Baš te budale, kad se tako dade obmaniti od sitnog jajeta. Ja sam vidiša takvo jaje, da ga je dvanest djetića ražnjen vrtjelo na vatri.

(Nastavak na str. 6)

„Uskršnju, kako je rekao“

Golgotatska tragedija je završena. Počinjen, porušen i iznadan završio je na dva ležita svoj život Onaj koji je užegima svršao vid, glijuhim sihi, bolesnim zdravje, a mrtvih život. Umro je najstrmotejnije umorom, a s križa još je bio uruk, koji još i danas ledi krv u našim žlžanima: „Bože moj, Bože moj, zato si me ostavio!“

Neprijatelji Kristovu su stavili stvarje. Od veselje su trijali ruke svećenici poglavice krunjivencii i farizeji. Konacne su se otobodili Onoga, koji ih je tako oštros Šabu, Onoga, koji je bio njihova savjes, Onoga, koji je tako bezbozno rušio njihove snove o svjetlosti gospodstvu izabranog naroda. Znali su za bezboznu Njegovu časada. I umjesto, da im ona svjedče, o Njegovoj Božanskoj naravi, oni su Ga peklačivali arlatanskim čarobnjakom, savremnikom Belzebuba. Povala su Ga, kada nisu mogli, da Mu se razložno sprotave. U duši su Ga se ipak uvijek bojali. Nisu bili sigurni, da im neće pripediti i na Golgoti kakve iznenadnje. Stali su Ga izazivati: „Ako si Sin Božj, idi i križ, pak ćemo Ti vjerovati.“ Međutim Krist ne slazi s križa. Svoju Božansku narav u sebi je potpuno zatvorio, da bi mogao trpjeti za gresni ljudski rod, da bi dočekivao mogao povratiti svrhnarskovo dostojevanje dijetu Božjeg. I neprijatelji se veseli, „Drugima je pomogao, a sam sebi ne može pomoci.“ Sada su mirni. Postaje tri godine sada će po prvi put moći mirno praznovati Pasuu i nemirno sanjati o tome, kako će jednog dana zavladati čitavim svijetom.

Kristovi prijatelji su se porozano povukli u svoje kuće. Gusta tama Velikog Petka teško je pala na njihovo dušu. Mlađi Kalvarije bio je previsok i predubak za njihove jednostavne duše. Iz povijesti židovskoga naroda bilo je, poznato, kako je zemlja proglašena Kore, Batana i Abirona, kada su se pobunili protiv Mejseja i Arava. Znali su, kako su zemlje stručnje napale one, koji su same mermaljki protiv ove dvojice voda izberaknog naroda. Znali su, kako su na stradanju nadin kašnjenja čak i djeca, koja su izvirgavala rugle preroke Krize. Znali su i za mnogo drugih sklonih dogodaka za povijest židovskoga naroda. Poglavlje svetočenici, krunjivenci i farizeji nisu digli ruku na proroka, već ne sramog Sina Božjeg, no samoga Mesija. Predali su ga na ruke pogonjima, a ovi Ga zahvatavaju, imajući okrušeno, porugeši i na kraju kaže najgorje razbojništu na križ pribije. I... zemlja se nije otvrela, da ih proguta. Niže paš organi s neboga, da ih sageri i maleže. Niže otrovnice se nisu pojavile, da ih svejim ujedom otriju. Divlje zvijeri nisu došle, da ih satru. Neprislu. On je umro, ali znamenito. Istina, zemlja se je potresala, zemljotres. Sutje je potresnilo. Uskrsnuti su mrtvaci. Ali tvara srca zločinčićkih ubojica nisu se smrekali.

Poštovata je ipak fedna okolnost, koja Kristovim neprijateljima nije dala, da mirno uživaju svoje zločinčesko veselo. Ovim rječima se židovski poglavice obraćaju Platou, kada od njega traže stratu nad Kristovim grobom. Ovo Kristovo prorovstvo je uneseničarje Njegove nepristupačnosti. Ovo Kristovo prorovstvo predstavlja je tijanjivo trašak svijetla u tamni, koja je obučala časne Njegovih prijatelja.

Osvamaju je nedjelja, treći dan od Kristove smrti. Tek je svitala zora. Stradari su mrtvijo i budno vršili svetu službu kod Groba. Sve je mirno! svaki znaci govore, da se priprema krasan proljetni dan. Međutim, sta se ovo odjedino događa? Svjetlost, koja dolazi iz Groba, zasjenjuje svjetlost zore, jača je i od svjetlosti sunca. Iž Grobu se radi Ēvot. Penfent, izmiješal i na oko bespomoćni Krist pobijedi sancat, svjatoslavljom Božanskog meču uskršta. I dok su na Golgoti vojnici osmijenili hladnokrvne sulicom prošljali sreće mrtvoga Krista, sada ti isti vojnici držu ih od straha pred pojmom prosilav-

jemog, uskršnog Spasitelja. Crvenje im samo pada na ruke i oni ukoneti padaju na zemlju, kao da su mrtvi. Kristov nepristupači gube dan. Kada su mrtli, da su Ga umrli. On je najjači, kada su mrtli, da su Ga nepovrano pobijedili, viđe, da su pobijedeni. Osvećajući svoju nemoc pribujevaču koži, »Boli su vojniciima mnogo novaca govorite; Kožite, učenici su Njegovi dobiti noći, dok smo mi spavali, i ukrali su Gvo. Koje li bijede, koje li glupe pokvarenoši? Da bi osporili činjenicu Kristovog uskršnog pozivajuće se na spajajuće svjedoci.

A učenici Kristovi, prijatelji Njegovici? Kravci dogodjali Velikog Petku nepravili su ih maloduhšim. Nada je istina timjala u njihovim dušama, ali je maloduhšost bila tolika, da se nisu nikako mogli uliziti u stvarnost Kristovog uskršnja. Sam Isus ih je morao ukoriti radi njihova nevjeronjavanja i tvođe srca, što nisu vjerovali onima, koji su Ga vidjeli, da je uskršnja. Zene, kojima su andeli objavili Kristovo uskršnje, propovjedaju su to apostolima, ali oni su i njihovo prizanje smatrali ljunjenjem. Marija Magdalena javlja učeniciima, da joj se je uskršnji Isus postavio na ruke, ali joj oni ne vjeruju. Morao je On sam doći među njima, polazakim rukama u zebu, jesti s njima, da bi vjerovali u Njegovo uskršnje. Jedanaestorka u tome pričaju nepristupom Tomu, usverjavaju ga, svjedočuju o Kristovom uskršnju. Ali, Toma ne htjede vjerovati. Tek pred živim Kristom, koji ga kori abeg njegove nevjere, Toma pada na koljenja i kriče: »Gospod moj i Bog moja! Na ovaj način maloduhšost i nevjera apostola postala je nepotpuni dokazom istinitosti Kristovog uskršnja.«

Obuzeta radošću zbog Kristovog uskršnja, obuzeta radošću zbog Njegove slavne pobede nad nepristupima, nad grješnjem i nad smrću sv. Crkva u uskršnjem liturgijskom klištu: »Ovo je dan, kada je moj učenik Gospod, nadušio se i vesele se! De, veselimo se i radejmo, jer po riječi sv. Pavla »veselimo se i radejmo, kada ne bi bilo naše vjere, ispravne bi bilo naše ufanje, kada Krist ne bi bio uskršnji. Svojim uskršnjem Krist je posljedio smrt, pobijedio je i uzrok smrtiljici. Kristovo uskršnje zvijezgom je i naše dobro nad grješnjem i smrću. U našem životu vrio često naš obuzet...«

○ BOŽANSTVENOJ LITURGIJE

(Nastavak sa str. 5)

kao gladac sudjeluje pri tom, kad se drugi patečaju, da neopakice, a da i ne osejt, od nedjelje do nedjelje počnute u savršenosti.

Slim i nešamerni moći bili učinak božanstvene Eterzije na čovjeka, ako joj se on prihvata tako, da on, što je čas, ponese sa sobom u život.

Svakoga ona na jednak način poučava, na jednaku način djeluje ona na sve članove lana, od cara do posljednjeg proruka, svima kaze isto, ali ne na istom jeziku; sve ona poučava u ljubavi, koja je vera društva, teška posudba sverne, što se god skidnuto kreće; ona je hrana, ona je život svoga.

Ali ako božanstvena Htutinja djeluje tako jeko-već na one, koji pribivaju obreda, to snažnije je njihov dojam na svamog celebranta, na svećenika. Ako je on samo vrši položno, pun strahodanitja, vjeze i ljubavi, to je on već smrši; on je poput posude, koja konjevi nježi na što drugo; pa ako zatine čitav dan vrši mnogostruko svoje čuhovne dužnosti, bilo u obitelji među svrđim vlastitim pripadnicima, bilo kod svrđih župljana, koji također predaju njegovog obiteljiju, to se Spasitelju ne mijesuje u njemu i u svemu, što će, čijevoće je Krist; i njegovim rjeđenima govorit će sam Krist. Opominje se zavadenje na izmirenje, predobjeđu i jačegu za to, da bude blag prema slobodnijem, tešljem i lošem, da je način načinjanja, da je način načinjanja.

— Ja ne znam... Ja ne znam... zavijenje je on. Prosto am mnogo svijeta, vidi sveta, sli...«

— Znam... to a mi — upede jedan sejšak — znam da nisi vido takve nakonvje. — Zašta nikada! uskljene Prilazić. — Takvoga nakonvje nisam vido, ali vido sam, da je pod jednim Jetom slobodno, da je način načinjanja.

Sejšaci se preneraze. Malo ponalo i cai zaključuje: kad može postejati, takav sejšak — znam da nisi vido takve nakonvje.

Nikola Vasićević Gogolj

znam da tama Velikoga Petka. Kada stuje strasti država načinom načinom, kada puščaju ručku odjedan prilično nadušu; kada nas biju svakovrane životne nevolje i patnje, name se čini, da ne je Bog ustavio. Čim nam se, da su učinice naše molitve i naše vrapčaji, da dogodi se, da mani se bezdušnost čini i naša vječna. U tim trenutcima moramo buniti na pameti riječ, koje je uskršnju Spasitelju uputilo Tomi: »Hlebni, koji je vidiče, a vječnove. Želi u svetostim trenutnim vječnosti u uskršnjem Spasitelju istu, da je način. Ta će nam vječna dosta znage, da svakodnevno dobiti sreće, strasti, oni će ispuniti našu dušu radošću božanske utjeche, ona će nam učiniti na prava anđeo naših životnih potražnji. Veliki Petk je vidiče i premašio. A kada nema duše nebu od našeg arca, tada Te zauzmo: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine!« I je znameno zavijenja putova s pojama?

Svuda si — dolazi na hladno, nepravljeno zapremine ogledište, daši duše, doši pišman ljudsak, kušaj sjajne, mazgradi ledene arce, a mi usmijesni bašgase i radostimo ne osjeđamo Tvoj dolazak. A kada nema duše nebu od našeg arca, tada Te zauzmo: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine!« I je znameno zavijenja putova s pojama.

Poznajemo je, kada nam se doruči u prebijeljoj Čestici, zaboravljamo na Tebe u vrtoglavoj vrevi. Pored nas ideš na našim lutanjima u sunčanu strahu ili životu, s bošnjem osjećajem samote i usporenosti, i zaboravljamo Te zamoliti: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine!« I je znameno zavijenja putova s pojama.

Tek koj put, — kada milost Tvoja obesja način dade, mi se trgnemo, neslimo Te i predbacujemo Ti: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine! Ustan, nemoj edbacići za sveđala. Zašto kriješ rice svjeće, — zaboravljaju nevolju našu i muku našu?

— I ne znam da smo spavali mi... —

LAZ I PRILAZIC

(Nastavak sa str. 3)

Cuvši to zemlje se razijute, potule se međuzivima i svijofno odluče da Laz kazne: zator zator.

Sjedjači Laz u zatoru, ljudi veselo radiju svuj posao, ali tuga i brig obuzeta Prilazić, koji je stanovao nad običanom čudotvornom travom. Dode on među žene i zapita ih, zašto su Laz zatorvali. A one mu sve ispravljaju: — Tu je?

— Bude li se nađati narugala Božjim davrovima, proći će i gore.

— Ja ne znam — palivo će Prilazić. — Ja misam nikad u vido to valje... Ali vidje sam kokos, koja je jednom nogom stajala na jednoj obali mora, drugom na drugoj obali! I tako je po nebo zabolala zvijezde.

Sejšaci, čuvši to, nijesmo se zagledali. Pomisli, suri, kad može postoljati takva kokos, onda može postoljati i onaku koja je, da ga je marnio dvanaest djeti, vjetri i ravnjen na vatri.

I puste Laz na slobodu.

Prode nekoliko dana. Sejšaci su na svjeti sabrati zelje, usali ga u kokošinu i, stigli u kokoš, veseli i sretni, jer su glasice zelje bili velike, čvrste i zdrave. Zato su blagovljivljali Bogu na krasne pločevi. Oni upravo usred posla, kada je pre kraj njih pojavi se Laz. Nitko je ni ne počigao. No one su ih pak naredile na razgovor i izazove njihova ljudstvu.

— Phil! Pa za takva nešta vi zavijenje... — Kako da ne zavijenjujemo? edgovati jedan aktivac. — Ja sam star, ali ne punim, da sam kada vidi ljepe zelje.

— To...? naznaje se Laz. — Zar je vama ljepe zelje? Ja sam vježbao

— Kako ona je način? — Eto, ja ču leđi ovdje — reče ona.

— Pa gdje ćemo spavati? usmrdi se Prilazić u vježbi da sednečko nema nikakve svjetla, nikakva krova.

— Možemo prenocići i ovdje — počake ona na cestu. — Eto, ja ču leđi ovdje — reče i prostre se popriječa našred ceste.

Prilazić je pokusa negovjeti, neka to ne čini.

Naletjet će konji, pogaziti će tel. A je moram doći do čudotvorne trave.

No to je bilo usamljeno, jer Laz ne bude ni četiri da pomenjem leđa. Prilazić je ne preostane drugo, nego da se smisi. U sebi je mislio: svakako je bođe da joj se ne zamjeri, jer ne su na kokoši s konjima, mogu i sutra doći da trave, a sada je načinjavači agnatiču glavu.

I legne ga u grubac, usvjerje, kako je mudar, a Laz budalaš. Zaspi Laz na sejšaci cestu, zaspi Prilazić zaklonjen u grabcu.

On u majduljima smu, kad se zadržuje iz deške širokop. Kosaj se juči. Majdun je kokoši sve bliske i bliske. Majdun, ugledavši pred sobom način bliske bijele preseke, krije se.

Laz se protegne i usklava osmješaju,

ustani, ki spavaš,

Gospodine?

Jes! Bi zaspao, Gospodine, u nama? Bi si spase poređ miši! Bi Te ne zapisano poređ miši, jer nas je uspovela radost preljeva i bliskoći, Želi i sviranje zrelog boja, sunčane renoviranje jesenje krije, — ili tisine u mreži usijevanja putova?

Svuda si — dolazi na hladno, nepravljeno zapremine ogledište, daši duše, doši pišman ljudsak, kušaj sjajne, mazgradi ledene arce, a mi usmijesni bašgase i radostimo ne osjeđamo Tvoj dolazak. A kada nema duše nebu od našeg arca, tada Te zauzmo: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine!« I je znameno zavijenja putova s pojama?

Poznajemo je, kada nam se doruči u prebijeljoj Čestici, zaboravljamo na Tebe u vrtoglavoj vrevi. Pored nas ideš na našim lutanjima u sunčanu strahu ili životu, s bošnjem osjećajem samote i usporenosti, i zaboravljamo Te zamoliti: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine!« I je znameno zavijenja putova s pojama.

Tek koj put, — kada milost Tvoja obesja način daje, mi se trgnemo, neslimo Te i predbacujemo Ti: »Ustan, ki, što spavaš, Gospodine! Ustan, nemoj edbacići za sveđala. Zašto kriješ rice svjeće, — zaboravljaju nevolju našu i muku našu?

— I ne znam da smo spavali mi... —

— I odluce osloboditi Laz, da je nikad više ne zatore.

Cekao je Prilazić u zaklonu, gdje ga nitko nije mogao zatići, i dečekao Laz. Išla je spor, ali veselo.

— Noge mi utrujale... — Ino, dok sam sjedila. Nisam se mogla naigrupiti.

— Sto je s travom? nasrće odnala Prilazić. — Dvaput sam te već oslobodio, ali ubuduo se ne nadaj moj posmat, ako mi još danas ne dadeč čudotvornu travu. Poturimo sede u moju kuću, ali se neće laskrputi, dok mi ne dadeč travu.

— Dobro, dobri! prihvataj Laz, ali je bilo čitko da joj se ne žuti. Ne moram seši pod tvojim krovom, mogu i pod vedrim nebom. Daleko ti je kuća, a bale moja noge.

Slagala je Laz, pa i što bi ona druga, a Prilazić joj povjeruje, a šta bi i on drugo!

Ali oni cestom, kores, pa korak, i stigla ih nač.

— Moramo počasti — reče ona. — Kasno je, a ne mogu dalje.

— Pa gdje ćemo spavati? usmrdi se Prilazić u vježbi da sednečko nema nikakve svjetla, nikakva krova.

— Možemo prenocići i ovdje — počake ona na cestu.

— Eto, ja ču leđi ovdje — reče i prostre se popriječa našred ceste.

Prilazić je negovjeti, neka to ne zadržuje iz deške širokop. Kosaj se juči. Majdun je kokoši sve bliske i bliske. Majdun, ugledavši pred sobom način bliske bijele preseke, krije se.

Laz se protegne i usklava osmješaju,

Kad je še saslušao, što se dogodilo, sve se prenesao i zadudi. A starac najasnjije reče:

— Cuvaj se Laz! Ona joj živi i horac, da cestom. Jao onome, kome ona edzeme pamet pa okupeši od nje neka drubo. Taj će to skupo platiti.

